Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2002–2003

28 607 Wijziging van enkele belastingwetten c.a. (Belastingplan 2003 Deel I)

Nr. 59

VERSLAG VAN EEN WETGEVINGSOVERLEG

Vastgesteld 20 november 2002

De vaste commissie voor Financiën[1] heeft in het kader van de Wijziging van enkele belastingwetten c.a. (Belastingplan 2003 Deel I) op 13 november 2002 overleg gevoerd met de heer Van Eijck, staatssecretaris van Financiën.

Van het overleg brengt de commissie bijgaand stenografisch verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
Tichelaar

De griffier van de vaste commissie voor Financiën,
Berck

[1] Samenstelling:
Leden: Rosenmöller (GroenLinks), Giskes (D66), Crone (PvdA), Van Oven (PvdA), Hofstra (VVD), Van Hoof (VVD), De Haan (CDA), Van Beek (VVD), Bussemaker (PvdA), Vendrik (GroenLinks), Kant (SP), Mosterd (CDA), Blok (VVD), Ten Hoopen (CDA), ondervoorzitter, De Pater-van der Meer (CDA), Tichelaar (PvdA), voorzitter, Alblas (LPF), Van As (LPF), Teeven (Leefbaar Nederland), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Varela (LPF), De Nerée tot Babberich (CDA), Van der Velden (LPF) en Van Loon-Koomen (CDA).
Plv. leden: Bakker (D66), Bos (PvdA), Van Nieuwenhoven (PvdA), B.M. de Vries (VVD), Blaauw (VVD), Kortenhorst (CDA), Luchtenveld (VVD), Noorman-den Uyl (PvdA), Gerkens (SP), Van den Doel (VVD), Koenders (PvdA), Eberhard (LPF), Stuger (LPF), Jense (Leefbaar Nederland), Jan de Vries (CDA), De Graaf (LPF), Mastwijk (CDA), Hoogendijk (LPF) en Van der Vlies (SGP).

KST64806
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 2002

Stenografisch verslag van een wetgevingsoverleg van de vaste commissie voor Financiën

Woensdag 13 november 2002

Aanvang 14.00 uur

Voorzitter: Van Beek

Aanwezig zijn 8 leden der Kamer, te weten:

Van Beek, Crone, Vendrik, Van As, Giskes, Van Vroonhoven-Kok, Hofstra en De Nerée tot Babberich,

alsmede de heer Van Eijck, staatssecretaris van Financiën.

Aan de orde is de behandeling van:
- **de tweede nota van wijziging Belastingplan 2003 Deel I (28607, nr. 24).**

De **voorzitter**: Ik open de vergadering van de vaste commissie voor Financiën. We gaan praten over de tweede nota van wijziging. Vanavond volgt de plenaire afronding en morgen de stemming. Veel korter op elkaar kan niet. De fracties hebben er behoefte aan vandaag vooral de technische aspecten nog eens aan de orde te stellen, zodat vanavond alleen een afrondend politiek oordeel hoeft te worden gegeven, naar aanleiding van de nota van wijziging.

De heer **Crone** (PvdA): Ik dank de staatssecretaris en zijn medewerkers heel hartelijk voor de nota van wijziging. Er is zeer hard gewerkt. Daar komt bij dat de nota zo snel kwam dat wij er nog een nachtje over konden slapen. Ook de inhoud is glashelder. Ik vind dat wij maandagavond een stap in de goede richting hebben gezet, want we willen de MEP allemaal. Het zou me tegenvallen als die pas per 1 juli a.s. kan worden ingevoerd, maar dan is er in ieder geval een vangnet. Er werd in eerste instantie langs twee kanten geredeneerd, maar dat veroorzaakte spraakverwarring. Het kabinet wil de MEP. Als er een vangnet nodig was, dan zou zoveel mogelijk moeten lijken op wat de MEP wordt. Dat is een logische redenering. Wij vonden dat zolang de MEP er nog niet was, geen oude schoenen moesten worden weggegooid, want dan moet je op blote voeten verder. Wij zeiden dus: laat het maar zoals het is. Inmiddels is gebleken dat wij elkaar ergens in het midden hebben gevonden. Of de huidige regeling wordt gehandhaafd – dat wilden wij – maar dan moet je een aantal aanpassingen plegen, of je redeneert vanuit de MEP terug.
Ik wil twee suggesties doen om de twee overgangsregelingen iets dichter bij elkaar te krijgen. Dan kunnen wij het helemaal eens worden. Dat zou natuurlijk het allermooiste zijn. Wat de overgangsregelingen betreft doen zich twee grote verschillen voor. De WKK-regeling wordt in ons voorstel niet goedkoper gemaakt, geen lagere subsidie dus. Het kabinet zegt dat dit 24 mln scheelt. Daar plaats ik een vraagteken bij, want de huidige WKK-regeling kent al een behoorlijke onderuitputting. Het kabinet boekt dus iets in wat het toch had. Er is ruimte om het budget ongewijzigd te laten, inclusief de bezuiniging. Met het oog op de structurele onderuitputting kan het tarief vervolgens omhoog naar het huidige tarief. Het kabinet komt namelijk in de overgangsregeling met een verlaging van de WKK-subsidie. Ik benadruk het belang daarvan, want juist nu de onzekerheid zo groot is en al zo lang duurt, te lang eigenlijk, moet worden voorkomen dat de glastuinbouw en de industrie komend halfjaar stellen dat de onzekerheid te groot is, de subsidie te laag en dat de WKK-installaties worden gesloten. Dat zou niet best zijn, want het zijn geen ijskasten, waarvan je in de winter de stekker uit het stopcontact trekt. Een ontmantelde WKK-installatie krijg je niet meer aan de gang. Ik neem aan dat ook de coalitie niet het risico wil lopen dat de glastuinbouw en de industrie definitief stoppen met de WKK. Volgens mij kost dit niets, in ieder geval niet de 24 mln van het kabinet.
De andere kwestie heeft betrekking op de vraag of het nihiltarief moet worden gehandhaafd, zoals wij willen, of dat dit een beetje moet worden verhoogd. Is het niet duidelijker het nihiltarief uit het huidige stelsel te handhaven? Dat kost 73 mln. Vervolgens kun je daar een beperkte verhoging van de heffing op gas en elektriciteit, de grijze variant, voor inzetten. Dat hebben wij maandagavond ook bepleit. Dat kost geen 73 mln, want het geldt maximaal voor een halfjaar. Als wij afspreken dat het een halfjaar duurt, ervan uitgaande dat de MEP ingaat per 1 juli a.s., eerder mag ook, dan is de financiering voor een halfjaar in ieder geval rond. Dit kost structureel de helft van 73 mln, ongeveer 36 mln. Daar bovenop wil ik de structurele verbeteringen van de MEP financieren. Structureel is dat 100 mln, dus voor een half jaar 50 mln, ervan uitgaande dat de MEP per 1 juli ingaat. De handhaving van de schone auto moet ook worden gefinancierd – dat stond in ons alternatief van maandagavond – evenals het groen beleggen. Via die structurele financiering van ongeveer 80 tot 90 mln heb ik op die manier twee kleine amendementjes in het plan van het kabinet geschoven. Dan is het resultaat altijd beter dan ons plan. Het kost minder dan 100 mln. Volgens mijn berekening komt het

neer op 0,24 cent voor gas en elektriciteit. Dan hebben wij het groen beleggen geregeld. De WKK wordt ook gehandhaafd, via een minimale stijging van grijs. Dan zijn wij bij onze inzet, namelijk de vervuiler betaalt iets meer, maar wie het goed doet, wordt een beetje beloond. Ik hoorde zojuist van de staatssecretaris dat hij een warm en groen kloppend hart heeft. Ik nodig hem uit zijn jasje uit te doen en dat aan ons te laten zien.
Dan nog kort iets over het spaarloonpakket. De minister heeft vanochtend toegezegd dat het koopkrachtnadeel als gevolg van de schuif wordt gerepareerd. Ik vraag de staatssecretaris of dat klopt en hoe dat eruit gaat zien. Krijgen wij daar nog voor het debat informatie over? Met de politieke intentie op dat punt gaat het in ieder geval de goede kant op. De verzekeraars spreken overigens over een worst case. Als het spaarloon niet wordt afgeschaft, als alleen het spaarplafond wordt verlaagd, dan moeten alle contracten opnieuw worden vastgesteld. De verzekeraars zeiden het niet, maar ik heb de indruk dat ze dat nog erger vinden dan de afschaffing van het spaarloon of het hanteren van een bepaalde inkomensgrens. Dit is een uitvoeringstechnische kwestie. Het gaat het om het handhaven voor een jaar van een regeling die als gevolg van uitvoeringsperikelen tientallen miljoenen gaat kosten, met alle ellende voor de burgers. Wat vindt de staatssecretaris daarvan?

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Wat het spaarloon betreft sprak ik de staatssecretaris afgelopen maandag aan op de merkwaardige verschuiving die nu optreedt als gevolg van deze actie. De minima moeten nu voluit gaan betalen voor de herleving van het spaarloon via de nominale premie, terwijl de regeling vooral wordt gebruikt door de beter verdienende werknemer. Politiek gesproken, spreekt die schuif ons helemaal niet aan. Onze opmerking terzake zie je nu ook helder terug in het koopkrachtbeeld. Vervolgens gaat het kabinet er weer over nadenken. Dat stemt tot enige tevredenheid, maar het fundamentele punt blijft staan. Zo langzamerhand gaan wij van wijziging naar wijziging naar wijziging. Als er vanavond weer een wijziging komt, dan blijven we bezig. Ik vraag de staatssecretaris om slechts te koersen op een groep, namelijk die van de minima. Zij hebben al fors ingeleverd in het koopkrachtbeeld tot nu toe. Als er nog een wijziging komt, dan is het mijn fractie een lief ding waard om vooral hen te ontzien.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Toen de voorstellen over het afschaffen van de spaarloonregeling bekend werden, werd er van alle kanten op gehamerd dat juist de minima daarvan gebruik maakten. Nu komt het blijkbaar beter uit om te stellen dat vooral de mensen met de hogere inkomens daar gebruik van maken, maar dan helt men wel ineens over naar de andere kant. Hoe zit dat met GroenLinks?

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Met het eerste deel van uw opmerking suggereert u dat GroenLinks zou hebben geroepen dat het spaarloon wordt gebruikt door minima. Dat is elementair onmogelijk. Wij beschikken al jarenlang over de kennis dat het spaarloon vooral wordt gebruikt door mensen met de hogere inkomens. Volgens mij is dat onbetwiste kennis die ook al diverse keren door Financiën naar voren is gebracht. Over onze opstelling in het debat kan dus geen twijfel bestaan. Het is een regeling die vergelijkbaar is met de hypotheekrenteaftrekregeling. Die heeft precies hetzelfde effect. De mensen met de hogere inkomens kopen een huis en profiteren het meeste van de aftrek. Dat zie je bij het spaarloon ook terug.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Als je de progressieve tarieven afschaft, dan profiteren de mensen met de hogere inkomens er niet meer van.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): De vraag is hoe het CDA dat wil financieren.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Via de vlaktaks.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Misschien kunt u het voorstel van de commissie-Cnossen uit 2000 er nog even op nalezen. Daarin staat dat de vlaktaks moet worden gefinancierd door een reële belastingheffing op vermogen. Dat zou per saldo ten opzichte van de vermogensrendementheffing ruim 2,3 mld euro in het laatje moeten brengen. Het interessante is dat ik het CDA wel voortdurend naar voren hoor brengen dat er een vlaktaks moeten komen, maar ik hoor het CDA niet over de dekking. Dat is jammer.

De heer **Crone** (PvdA): Volgens mij moest in dat kader ook de omkeerregel eraan, evenals de hypotheekrente als aftrek, want anders wordt de vlaktaks 46%.

De **voorzitter**: We beperken ons tot dit agendapunt.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Over de kwestie van het spaarloon en ten koste van wie dat moet herleven in 2003 zullen wij vanavond verder spreken, na het laatste voorstel van het kabinet. Ik ben het overigens met de heer Crone eens op het punt van de verzekeraars. Als zij zeggen dat de handhaving voor een jaar van zo'n gestripte regeling uitvoeringstechnisch een puinbak wordt, dan lijkt het mij interessant nog een keer naar ons amendement te kijken. Dat is uitvoeringstechnisch veel beter. Je handhaaft het spaarloon voor een bepaalde groep en je bent nog goedkoper uit ook.
De heer Crone heeft al gesproken over duurzame energie. Wat betreft WKK verschilt mijn fractie van mening met het kabinet. Het kabinet wil de producentenvergoeding voor WKK verlagen van 0,57 cent naar 0,45 cent en denkt daarmee 24 mln op te halen. Dat is minder dan het oorspronkelijke voorstel van het kabinet, maar ik beperk mij tot het laatste voorstel. Wij hebben de indruk dat het budget dat is gereserveerd voor de producentenvergoeding voor WKK, op dit moment die 0,57 cent, zijnde 118 mln euro op jaarbasis, niet wordt benut. Mij is ter ore gekomen dat van die 118 mln slechts 80 tot 87 mln euro wordt benut. Met andere woorden, als je 24 mln wilt ophalen, dan hoef je de producentenvergoeding voor WKK niet te verlagen. De autonome gang der dingen rond WKK lijkt dat besparingseffect al te realiseren. Waarom die vergoeding dus verlagen? Dat klemt des te meer, omdat WKK echt bescherming verdient. Het lijkt ons niet verstandig om nu al een klein beetje in de richting van de nieuwe fiscale omgeving van duurzame energie te gaan door iets af te halen van de WKK-vergoeding. Dat is haastwerk en budgettair lijkt het onnodig. Wij pleiten ervoor dit te handhaven,

zodat wij er in het kader van het wetsvoorstel MEP uitgebreider naar kunnen kijken.
In de voorstellen van het kabinet zou het nihiltarief ooit een tarief worden van 3,3 cent. Dat betekent dat er voor alle duurzame energie een REB komt van 3,3 cent. In het voorstel van het kabinet wordt dat nu verlaagd naar 1,2 cent. Ook op dat punt komt het kabinet ons tegemoet. Dat is winst, maar ik pleit er toch voor om dat nu even niet te doen. Wij voeren in het kader van de MEP liever eerst een debat over differentiatie van het nihiltarief. In onze opvatting blijft er voor zon en wind een volledig nihiltarief nodig, terwijl voor biomassa, waarvoor de producentenkorting terecht wordt gesloopt – wij steunen het kabinet daarin – een ander tarief moet gaan gelden, een verlaagd REB-tarief. Dat differentiatiedebat moet wat ons betreft worden gevoerd, maar nu even nog niet, vanwege de korte tijdspanne. Ik vraag het kabinet om in het kader van het wetsvoorstel MEP eventueel met een kleine fiscale paragraaf te komen, waarin precies wordt gekeken naar het nihiltarief, zoals dat er per 1 juli 2003 uitziet. Als de MEP in werking treedt, wat moet er dan voor zon, wind en biomassa gebeuren? Hoe worden de fiscale kortingen, een nihiltarief of een verlaagd nihiltarief en de producentenvergoeding in het kader van de MEP, op elkaar afgestemd? Ik pleit ervoor om dat nu nog even niet te regelen, want dat gaat te snel. Het kabinet neemt overigens nadrukkelijk afstand van het eigen voorstel. Wij komen dus uit op een soort middenroute, maar die moeten wij nu nog niet volgen. Handhaaf het nihiltarief, ook al speelt de kwestie van de biomassa. Het laatste moeten wij oplossen in het kader van de MEP. Dan kan er zelfs nog een nota van wijziging bij komen, als gevolg waarvan een differentiatie van het nihiltarief per 1 juli 2003 kan worden gerealiseerd.
De dekking. Wij hebben gekeken naar het duurzame-energiepakket. Daar hoort nog wat bij, maar als je sec kijkt naar de dekkingsproblematiek, dan is dat geen 97 mln, gelet op de onderuitputting bij het WKK-budget, maar 73 mln. Het wordt dus steeds minder en het geldt ook nog eens voor een half jaar. De harde toon in de nota van wijziging in onze richting als het gaat om een REB-verhoging die niet goed is, is dus niet terecht, want het gaat om een heel kleine REB-verhoging. Dat is winst, kijkend naar de ordelijkheid van het debat. Het groene hart van de staatssecretaris kan dan maximaal kloppen. Wij zijn het dan Kamerbreed eens over een punt van het belastingplan. Dat moet de staatssecretaris in demissionaire toestand verheugen. Ik vind het logisch als er een voorhangprocedure wordt gehangen aan de inwerkingtreding van de AMvB, gelet op het debat, maar ik zie dat niet terug in artikel XXI van de tweede nota van wijziging.

De heer **Hofstra** (VVD): Eerst iets over het spaarloon. Bij het debat over het najaarsoverleg is er ook al over gesproken. Ik begrijp nu dat het kabinet een poging zal doen om nog wat te sleutelen aan de arbeidskorting. Ik ben benieuwd hoe dat gaat, want wij hebben weinig tijd. Ik hoop niet dat er heel fundamentele wijzigingen in het stelsel worden aangebracht, want dan begint de discussie deels weer opnieuw. Mijn collega Van Beek heeft bij het zojuist genoemde overleg gezegd dat het verstandig kan zijn te streven naar het volledig handhaven van het spaarloon; niet die andere vormen, alleen het spaarloon. Het hangt overigens ook af van wat de sociale partners besluiten. Het kost extra geld, maar dan zijn wij af van de uitvoeringsproblemen. Wij komen met een amendement op dat punt, voor het debat van hedenavond. Hoe staat het met de uitvoeringsproblemen? Dit heeft ook met de deblokkering te maken.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Een algehele herleving van het spaarloon, zonder winstdeling en premiespaarregeling, kost ongeveer 700 mln euro. Er moet dus ongeveer 280 mln euro bij. Waar komt dat geld vandaan? Uit het vastgoed, via een willekeurige afschrijving of zoiets?

De heer **Hofstra** (VVD): Nee, er is nog een pot van 500 mln. Daar moet het uit worden gedekt.

De heer **Crone** (PvdA): U sprak over geconditioneerde lastenverlichting, maar daarvan heeft de minister-president gezegd dat dit een kwestie voor het najaarsoverleg is.

De heer **Hofstra** (VVD): Wij komen nog met een amendement. Dat zal vanavond beschikbaar zijn. Daarin geven wij de dekking aan via die pot van 500 mln euro. Dan klopt het financieel weer.

De heer **Crone** (PvdA): Werkgeversdeel of werknemersdeel, want het is 250 mln euro tegen 250 mln euro.

De heer **Hofstra** (VVD): Werknemersdeel, maar het is iets meer dan de helft van 500 mln euro. De werkgevers hebben er misschien ook nog een klein beetje voor over.

Mevrouw **Giskes** (D66): Ik begrijp dat de VVD de afspraken tussen de sociale partners negeert.

De heer **Hofstra** (VVD): Nee, je moet dat anders zien. Die 500 mln is niet van werkgevers en werknemers. Het is geld van de Nederlandse belastingbetaler. De VVD hecht ontzettend aan het politieke primaat. Het gaat om een geconditioneerde lastenverlichting. Wij vinden dat de Tweede Kamer het recht heeft om er een uitspraak over te doen.

De heer **Crone** (PvdA): De heer Bolkestein zei altijd dat premiegeld van de premiebetalers is en dat dit terug moet naar de premiebetalers. Nu incasseert de VVD het premiegeld. Het is geen belastinggeld, maar premiegeld.

Mevrouw **Giskes** (D66): Wij zijn zojuist getuige geweest van een bewieroking van het kabinet door de coalitie, maar ik begrijp nu dat dit nergens op sloeg. Wij krijgen de gemaakte afspraken per brief voor ons. Daarin wordt die 500 mln gelijkelijk verdeeld, maar de heer Hofstra doorkruist dat zo mooi bereikte broze akkoord.

De heer **Hofstra** (VVD): Wij hebben niet alleen het recht, maar ook de plicht te oordelen over de besteding van middelen. Het gaat om lastenverlichting. Wij geven er de voorkeur aan een deel van het geld, niet het gehele bedrag, daarvoor te bestemmen. Verder zijn wij uiteraard benieuwd naar wat er met de sociale partners wordt afgesproken.
Dan nog even over de MEP. Ik ga er nu niet inhoudelijk op in, want wij hebben er een aparte procedure over afgesproken. We komen er later nog uitvoerig op terug. Het gaat nu om de vraag of het verstandig is deze kwestie in de belastingwetgeving op

te nemen, zoals de staatssecretaris voorstelt. Ik kijk even naar pagina 9 van de toelichting en het tabelletje. Ik wil graag klip en klaar van de staatssecretaris horen dat we met deze constructie, die onverhoopt in werking moet treden als de wet nog niet klaar is, budgettair op hetzelfde uitkomen. Met andere woorden, er ontstaat geen gat in de budgetten voor het Belastingplan 2003. Wellicht kan de staatssecretaris nog een toelichting geven op de tabel, want ik kwam niet uit op het totaal van die 338 mln, maar dat kan aan mijn rekenkunde liggen.
Dan nog een vraag van bureaucratische aard. Dreigen er tijdelijk nog extra regels te ontstaan? Wij hebben eerder al gezegd dat wij de MEP liever met terugwerkende kracht invoeren dan tijdelijk een fiscale regeling in het leven te roepen. Misschien kan de staatssecretaris daar nog op ingaan.

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): Er is vanmorgen al veel gezegd over de spaarloonregeling. De uitgeklede vorm ligt inmiddels voor ons. Daarvoor begrip, maar wij missen de gedeeltelijke deblokkering van de regeling. Wij willen daar een reactie op, want het CDA hecht daaraan. Als je de spaarloonregeling gedeeltelijk wilt afschaffen, dan moet je ook gedeeltelijk deblokkeren voor de belastingplichtigen.
Dan iets over het milieu- en energiepakket. Maandagavond hebben wij gesteld dat wij ervan uitgaan dat de MEP er op tijd is, dat wil zeggen per 1 januari 2003. Mocht die datum niet worden gehaald, dan vinden wij dat de MEP met terugwerkende kracht moet ingaan. Wij hebben voorts behoefte aan een soort vangnetregeling. Die ligt nu voor. Wij hebben groot respect voor de wijze en de snelheid waarmee die tot stand is gekomen. Dat geldt ook voor de manier waarop de fracties van PvdA, GroenLinks en D66 tegemoet zijn gekomen. Naar mijn idee moeten wij er op deze wijze met zijn allen zien uit te komen. Begrijpen wij goed dat de terugwerkende kracht niet van toepassing is op de regels voor biomassa? Zo ja, waarom niet?

De heer **Crone** (PvdA): U heeft in alle debatten benadrukt, uw staatssecretaris van milieu ook, dat het groen beleggen eigenlijk moet worden gered. Wij willen dat financieren als onderdeel van dit pakket, omdat dit een minimale aanpassing van het grijze stroomtarief is. Voelt u daar voor?

Mevrouw **Van Vroonhoven-Kok** (CDA): De heer Van As zal met een voorstel op dat punt komen. Hij zal daar zo op ingaan.

Mevrouw **Giskes** (D66): Als het gaat om het spaarloon moeten wij het woord ''levensloop'' maar weglaten, want dat speelt hier niet meer. Wij zijn blij dat we steeds meer in de richting gaan van de uitspraak van D66 bij de algemene politieke beschouwingen over de handhaving van het spaarloon, met inzet zo nodig van de 500 mln die achter de hand is gehouden. Als ik het zo beluister, ook gelet op wat de VVD er zojuist over zei, dan gaan wij steeds meer die kant op. Hoe reëel acht de staatssecretaris het dat wij tussen nu en morgen een deel van die 500 mln voor dit doel, het behoud van de spaarloonregeling, kunnen inzetten? Welke ruimte is er op dat punt? Ik onderstreep de vragen over de praktische uitvoering van een en ander.
Dan iets over het milieu- en energiepakket. Het zal duidelijk zijn dat wij staan achter het voorstel dat wij gezamenlijk hebben ingediend. Wij vinden het ook heel belangrijk dat de WKK niet wordt geconfronteerd met een soort hik in het voortbestaan. De WKK is te belangrijk om te laten verloederen. Ondanks de afgeslankte vorm van de terugvaloptie van de staatssecretaris of van die van ons blijft er nadrukkelijk sprake van het risico van het buitenlandlek. Kun je dan niet beter kiezen voor een beetje verhoging van het grijzestroomtarief, in plaats van voor het omzetten van het nihiltarief in een verlaagd tarief?

De heer **Van As** (LPF): Wij kunnen ons vinden in de voorstellen over het spaarloon. Wij wachten de beantwoording over de deblokkering af. Wij staan achter de opmerking van mevrouw Van Vroonhoven over de MEP. Ook wij gaan ervan uit dat die wet per 1 januari in werking treedt. Lukt dat niet, dan moet die met terugwerkende kracht ingaan. Wij komen met een amendement over groen beleggen, althans de directe beleggingen met durfkapitaal en culturele beleggingen. Ik zal die tijdig voor de behandeling van vanavond indienen. De dekking vinden wij in de verhoging van de regulerende energiebelasting op elektriciteit.

De heer **Crone** (PvdA): Dan komen wij steeds dichter bij elkaar.

De vergadering wordt van 14.35 uur tot 14.45 uur geschorst.

Staatssecretaris **Van Eijck**:
Voorzitter. Wij komen aan het eind van een periode – ik heb die deels meegemaakt – waarin wij het milieubeleid hebben gerationaliseerd, op een voor iedereen acceptabele en verantwoorde wijze. Ik dank de leden voor de constructieve wijze waarop daarover is nagedacht. Er is al geconstateerd dat de voorstellen die daarvoor zijn aangereikt zeer serieus zijn genomen. Ze hebben ook tot aanpassingen geleid. Wij zijn inderdaad op weg naar de eindfase waarin wij elkaar de hand kunnen schudden. Het energiebeleid is op een verantwoorde wijze ingezet.
Ik kijk eerst even terug. Ook geef ik aan wat er speelt en hoe het allemaal is gekomen. De conclusie is terecht dat Nederland initiatiefnemer is als het gaat om de ecotaks. De standpunten die wij binnen Europa innemen over de richtlijn over de energiebelasting laten duidelijk zien op welke wijze wij kijken naar het belasten van energieverbruik. Wij doen dat via de REB. Deels is er sprake van een vrije voet, anderzijds zit er een stukje belastingheffing op gas en elektra bij. Daarvoor hebben wij duidelijke redenen. De eerste is dat wij entameren dat men zuinig moet zijn met energie. Dat is een soort bewustwordingsproces dat je oproept met dergelijke maatregelen. De tweede is dat wij proberen de uitstoot van CO_2 tegen te gaan. Wij hebben met elkaar afgesproken dat, als er sprake is van groene energie, wij dit tariefmatig op nul zetten. Inmiddels is gebleken dat daar bezwaren aan kleven. Allereerst betreft het vraagstimulering, via de bepaling van artikel 36i. Anderzijds is het ook een beetje aanbodstimulering, via die 2 cent die in artikel 36o is opgenomen als producentenvergoeding. Dat is een bezwaar op het moment dat je het aanbod meer wilt stimuleren dan de vraag. Het kabinet wil dat. Een tweede probleem is het buitenlandlek. Dat is echt heel groot. EZ heeft indertijd een bedrag genoemd van

100 mln, maar in werkelijkheid is het enkele malen dat bedrag. Wij zijn het nu aan het uitrekenen, maar gebleken is al dat het geld dat wij dadelijk besparen in de orde van grootte ligt van het buitenlandlek. Dat is heel veel geld.

De heer **Hofstra** (VVD): Kan er onderscheid worden gemaakt tussen wat er uit het buitenland komt via Nederlandse bedrijven en de rest, wat dus echt uit het buitenland komt?

Staatssecretaris **Van Eijck**: Neen. Op het moment dat een Nederlands bedrijf als moedermaatschappij fungeert van een buitenlands energiebedrijf en daar een dochtermaatschappij aanhoudt, terwijl die dochtermaatschappij via de energiedistributeur energie levert aan Nederland, dan is niet helder of dat bedrijf via de moeder-dochterrelatie kan worden gekwalificeerd als een Nederland bedrijf of als een buitenlands bedrijf. Rechtspersonen hebben als zodanig geen entiteit. Zij hebben geen paspoort. De vraag of het een buitenlands bedrijf of een Nederlands bedrijf is, is niet te beantwoorden.
Een volgend bezwaar is dat de financiering, zoals die nu plaatsvindt, onafhankelijk van de kostenstructuur is. Je houdt bij de producent geen rekening met de kosten die daar worden gemaakt. Dat betekent dat, onafhankelijk van die kosten, dezelfde subsidie wordt gegeven. Dat vinden wij niet aantrekkelijk. Wij verstrekken via de MEP liever gericht subsidie op basis van de indicatie van het type energie en de vraag of er wel of geen rekening moet worden gehouden met de kostenstructuur. De discussie daarover moet worden gevoerd bij de bespreking van de MEP.
Plaats je een en ander in historisch perspectief, dan kun je constateren dat het tarief voor de gewone energie, voor grijs, zoals dat in de wandelgangen is gaan heten, is toegenomen. Dat betekent dat groen daarmee relatief nog meer werd gesubsidieerd. Ik zeg niet dat dit niet goed is, maar het gebeurde via het op nul zetten van het tarief van de REB. Als gevolg daarvan is het buitenlandlek nog groter geworden. Door de wijze waarop het kabinet dit nu wil oplossen, via de verhoging van het nihiltarief naar 1,9 cent, blijft er een gat zitten tussen die 1,9 cent en de ongeveer 6 cent die voor grijs wordt gerekend. Ik kom straks terug op de suggestie het nihiltarief in stand te houden en de financiering van de MEP te regelen via een verdere verhoging van de REB. Het buitenlandlek wordt dan echter nog groter.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): De financiering van groene stroom is onafhankelijk van de kostenstructuur. Dat is volstrekt juist. Daarom pleit GroenLinks in zijn verkiezingsprogramma voor differentiatie van de vrijstelling. Dat hebben wij vervolgens waar gemaakt bij de doorrekening. Als het kabinet en wij dat probleem delen, dan begrijp ik niet waarom het kabinet daar dan niet verder over nadenkt. Het nihiltarief wordt echter omgezet in een verlaagd tarief van 1,9 cent. Het was eerst ongeveer 3 cent, maar het wordt nu 1,9 cent. In beide gevallen is dat geen oplossing van het probleem. Je moet nadenken over differentiatie.
Dan iets over het centraal stellen van het probleem van het buitenlandlek. Volgens ons is dat niet het centrale probleem. Het centrale probleem is dat, doordat de financiering onafhankelijk is van de kostenstructuur, in het buitenland tal van installaties ineens worden gesubsidieerd die allang zijn afgeschreven. Daarvoor worden nauwelijks marginale kosten gemaakt, terwijl ze wel grote opbrengsten met zich brengen. Dat is de kwestie. Het gaat er niet om dat er in het buitenland installaties zijn waar wij onze groene energie vandaan halen. Het gaat erom dat die allang zijn afgeschreven. Oud versus jong, dat is de kwestie.

De heer **Crone** (PvdA): Er was en is een enorm buitenlandlek, zo breed als de Rijn, maar dat dichten wij, evenals de staatssecretaris, via het schrappen van de waterkracht biomassa. Dan blijft er een klein buitenlandlekje over, een beekje. Ik vind het dan verkeerd om met dezelfde grote woorden te blijven spreken over het buitenlandlek alsof die waterkracht er nog in zit. Wij nemen dat buitenlandlekbeekje voor lief, maar dat doen wij om de nationale windindustrie in stand te houden. Ik heb eergisteren niet voor niets gesproken over de boeren die nu stoppen.

Mevrouw **Giskes** (D66): Als je voor een tijdelijke periode nog iets moet regelen, is het dan niet slimmer het nihiltarief intact te laten? Dan hoef je niet allerlei dingen te veranderen in de structuren.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Ik kom straks nog terug op de WKK, maar eerst iets over de financiering en de vraagstelling. De heer Vendrik zegt dat wij daarover moeten nadenken en dat wij moeten differentiëren. Wij denken met het oog op de MEP wel degelijk na over differentiëren, want daardoor kunnen wij aansluiten bij de diverse types, maar we hebben ervoor gekozen dat te doen in het kader van het bewaken van de kwaliteit van de wijze waarop groene stroom wordt opgewekt, via de subsidiekant. Dat moet je niet doen met betrekking tot het soort gebruik. Het kabinet denkt wel mee. Bij de discussie over de MEP kijken wij ook naar de manier waarop een en ander plaatsvindt.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Dit punt ziet op het tussenpakket. Wij spreken nu over een verhoging van het tarief voor groene stroom van nul naar 1,2 cent.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Ik was daar nog niet aan toe. Eerst iets over het oud-voor-nieuwverhaal over de installaties. Dat is niet het criterium. De heer Vendrik zegt eigenlijk: wat maakt een buitenlandlek uit, als de groene energie maar wordt gestimuleerd. Ik ben het ermee eens dat je groene stroom moet stimuleren. Dat is ook het standpunt van het kabinet. Daarnaast is het Nederlandse bedrijfsleven mij ook buitengewoon dierbaar. Als wij een keuze mogen maken tussen investeren via subsidies in een Nederlands of een buitenlands bedrijf, dan heeft het Nederlandse bedrijf mijn voorkeur. Wanneer wij via deze systematiek in staat zijn om met een verhoging van het REB te financieren wat wij via de MEP aan subsidie verstrekken, dan lijkt mij dat een goede zaak. Via de MEP zijn wij straks in staat zeer gericht subsidies te verstrekken aan het Nederlandse bedrijfsleven, afhankelijk van het type dat in mindere of meerdere mate moet worden gefinancierd. Ik vind dus dat wij het buitenlandlek moeten trachten te voorkomen.
Mevrouw Giskes vroeg zich af of wij wat betreft het tussenpakket zo

moeilijk moeten doen door het nihiltarief voor die korte periode te verhogen. Zij moet er rekening mee houden dat, op het moment dat wij naar de definitieve versie kijken, er ook sprake zal zijn van een verhoogd tarief ten opzichte van het huidige nihiltarief. Het ligt dus in het verlengde van wat wij in de toekomst gaan doen. Wanneer wij het nihiltarief in stand zouden laten, terwijl wij toch een financieringsbron moeten zoeken voor de rest en als gevolg daarvan de REB moeten verhogen, dan belasten wij grijze energie weer zwaarder. Dan wordt het verschil in de tussenliggende periode tussen het nultarief en dat wat voor grijs word betaald, echter nog groter. Dus wordt het buitenlandlek groter. De energiedistributiebedrijven die dergelijke stroom inkopen, kunnen die switch op een heel verantwoorde en snelle wijze maken. Ze kunnen er opeens een ander labeltje aan hangen. Het aanpakken van het buitenlandlek is dus heel belangrijk voor het kabinet, met name voor het stimuleren van het Nederlandse bedrijfsleven.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ik vind het raar dat het buitenlandlek de kwestie is. Ik heb de afgelopen jaren steeds van het kabinet gehoord dat wij naar een internationale energiemarkt gaan. Als het gaat om groene energie zetten wij ineens weer de nationale bril op. Dat debat wordt vervolgd.
In het pakket zit ook de afschaffing van de producentenkorting voor waterkracht en biomassa. Daarmee schroei je het buitenlandlek grotendeels dicht. De staatssecretaris kan het idee om de REB te gebruiken voor het budgettair dichten van een klein gaatje niet afwijzen op grond van het toenemen van het buitenlandlek. Via de afschaffing van de producentenkorting voor waterkracht en biomassa is het buitenlandlek even verdwenen. Het kan dus niet meer op tafel komen om een kleine verhoging van de REB af te wijzen.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Ik neem dat mee bij mijn verhaal over de WKK.
Kijken wij naar de werking van het huidige stelsel, dan is de belastingplichtige het energiedistributiebedrijf. Deze is in de gelegenheid de 2 cent producentenvergoeding door te leveren aan de producent. Wij gaan nu via de MEP de aanbodstimulering genereren met een bedrag van 258 mln. Dat bedrag is hoger dan wat men nu ontvangt aan producentenvergoeding. Het buitenlandlek wordt voor een deel gedicht; niet helemaal overigens, want er blijft een prijsverschil bestaan tussen de REB en het verlaagde tarief voor groen. De prijzen voor groene energie blijven voor de consument als zodanig gelijk. Dat vinden wij met zijn allen wenselijk. De energiedistributiesector heeft al aangegeven, via allerlei spotjes, dat men de prijzen niet zal wijzigen. Dat brengt in totaal een besparing van 500 mln met zich. Dat is niet gering.
Daarnaast is er nog de mogelijkheid dit alles specifiek te stimuleren voor de soorten die wij hebben.
Ik inventariseer even wat er verandert. De consument gaat voor groene stroom een verlaagd tarief betalen in het kader van de REB. De energiebedrijven hebben al aangegeven dat dit niet leidt tot een prijsstijging. Dat betekent dat het effect daar nul is. Vervolgens gaat men per aansluiting 34 euro betalen aan MEP-tarief, maar dat bedrag wordt teruggesluisd via de REB, omdat de voet navenant wordt verhoogd. Het effect voor de consument is dus nul. De consument van grijze stroom gaat voor de aansluiting ook 34 euro betalen, maar die krijgt hij ook weer terug via de REB. Voor die consument verandert er dus ook niets. Wat verandert er voor de energiesector zelf? De binnenlandse producenten krijgen macro meer via de MEP dan via de REB. Zij zijn ook blij. Ik geef toe dat men van die kant nog wel goed wil kijken naar de tarieven. Wij hebben de verslagen van wat er tijdens het overleg met de sector is gezegd, ook gelezen. De sector is tevreden over de structuur, zoals die is aangegeven. Men wordt steeds tevredener over de richting van de tarieven. Ik vind dat plezierig om te weten. Dan kom ik bij de producenten, de distributeurs, zoals Nuon, Essent en Eneco. Hun positie in de markt verandert wel, omdat er een directe relatie ontstaat tussen de vergoeding en de producent. De winst op goedkope en buitenlandse productiemiddelen zal verminderen, maar dat is precies wat wij willen. Die sector is dus ook positief-kritisch, met name als je kijkt naar het binnenland. Daar zijn ze optimistischer dan wanneer ze in het buitenland zitten.
De distributeurs zijn de handelaren die de energie inkopen en vervolgens wegzetten. Zij zijn in het algemeen afhankelijk van de import en zien de MEP niet zitten. Zij benadrukken dat zij de voorkeur geven aan het stimuleren van de vraag. Dat is hun belang. Daarmee onderkennen wij onmiddellijk dat dit zich voordoet.
Het oudeschoenenverhaal sprak mij zeer aan: wij moeten niet investeren in nieuwe schoenen voor de toekomst als wij de oude schoenen nog hard nodig hebben. Wij zijn bezig met het vaststellen van het bedrag waarvoor wij die nieuwe schoenen zullen aanschaffen. Het fiscale vangnet is een tussenmaatje. Dat klemt misschien op sommige punten, maar uiteindelijk zal het uitlopen. Misschien zitten ze nu wat minder lekker, maar daar zou ik niet echt mee zitten. Die oude schoenen zijn wat mij betreft goed versleten.
Ik kom toe aan de overblijvende specifieke vragen, onder andere over de warmtekrachtkoppeling. Ik begin met de onderuitputting die zich incidenteel heeft voorgedaan en waarvan wij niet weten of die zich structureel zal voordoen. Begrotingstechnisch mag je die onderuitputting uit het voorgaande jaar niet nu al overhevelen naar een volgend jaar. Als je voor volgend jaar die 24 mln inruimt, dan sla je een gat in de begroting. Dan moet daarvoor dekking worden gevonden. Onderuitputting uit het ene jaar mag en kan niet worden aangewend voor het beleid van het daaropvolgende jaar.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Het gaat om twee dingen. Ik heb niet bepleit dat het fiscale budget wordt meegenomen naar 2003. Overigens gebeurt het op grote schaal, zo is mijn ervaring bij de rijksbegroting, dat onderuitputting wordt uitonderhandeld met Financiën en met een eindejaarsmarge wordt doorgeschoven. Dat verhaal geloof ik dan ook niet helemaal, maar dat was mijn pleidooi ook helemaal niet. Er lijkt sprake te zijn van onderuitputting in 2002. Waarom trekken wij daar geen les uit? De onderuitputting betreft een substantieel bedrag. Er hoeft voor 2003 helemaal geen sprake te zijn van een verlaging van de producentenkorting voor WKK. Met het huidige tarief van 0,57 cent per kWh producentenkorting

kunnen wij nog even vooruit. Er is geen sprake van een budgettaire noodzaak. Dat was mijn pleidooi.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Ik kan mij er alles bij voorstellen. Alleen was het een antwoord op een vraag van de heer Crone. Het kan wel zo zijn, maar het laat onverlet dat je een geconstateerde onderuitputting over het ene jaar volgens de begrotingsregels niet kunt meenemen naar een volgend jaar. U kunt wel zeggen dat het op andere vlakken ook gebeurt, maar daar hebben wij het nu niet over. Hoe u er nu ook naar kijkt, dat zijn de begrotingsregels die in dit huis gelden. Als er een voorstel is om dat op een andere manier vorm te geven, moet er ook een dekkingsverhaal bij zitten. Ik verwijs in dat verband naar de beantwoording van de vragen. Daarin is aangegeven dat de PvdA mogelijk uitgaat van een structurele onderuitputting, hetgeen zal leiden tot budgettaire ruimte. Hoewel wij een onderuitputting constateren – daarover zijn wij het onmiddellijk eens – kunnen wij niet vaststellen of die structureel is. In het belastingplan kan derhalve niet worden tegemoetgekomen aan de wensen van de PvdA zonder dat er een tekort ontstaat.
Overigens kan het probleem in de MEP worden opgelost, maar dat moet dan binnen de gestelde budgettaire kaders, omdat anders de criteria, de tarieven en het budget in de MEP een andere grondslag kunnen hebben. In alle gevallen geldt dat verhogingen ten opzichte van de thans voorgestelde tarieven nog in Brussel moeten worden aangemeld. Ik wijs hier nog maar eens op, omdat het regelmatig ten tonele wordt gevoerd. Je kunt dat niet tot in het oneindige negeren. Dat mogen wij nooit doen.

De heer **Crone** (PvdA): De 0,57 cent kan worden gehandhaafd zonder Brusseltoets, want die zit nu al in de cijfers. Dat is ons punt: waarom zou je het verlagen? Het volgende punt is: als u het niet verlaagt, heeft u een bezuiniging. Dat is ook waar. Je kunt het geld ook niet meenemen van dit jaar naar het volgende jaar. Dat kan met de begrotingen wel, maar in de belastingen kennen wij geen eindejaarsmarges enzovoorts. Op dat punt zijn de heer Vendrik en ik het erover eens dat hij ongelijk had. Je kunt vaststellen dat die WKK goed is gebruikt, maar dat er bijna niets bij wordt gebouwd. Die onderuitputting kan alleen verdwijnen als er nieuwe WKK bij komt. Maar zelfs als dat niet gebeurt, ben ik bereid te zeggen: wij doen de ecotaks op grijs iets omhoog. Het gaat nu om 24 mln, dus dat is niet eens meer 0,1 cent. Het voordeel is dat, als er onderuitputting is, het financieringstekort omlaag gaat. Dat geef ik ook weg; daar ben ik voor. Het gaat puur om het overeind houden van de WKK. Daar gaat de staatssecretaris niet op in. Al die WKK verdwijnt. Dat is de hete adem die wij in de nek voelen.

Staatssecretaris **Van Eijck**: De vraag is heel helder. Ik zal het antwoord nog een keer formuleren, zij het misschien op een andere wijze. Op een onderdeel wil ik nog specifiek ingaan. Waar zit het verschil in opvatting tussen u en ons? Dat is simpelweg de inschatting dat er volgend jaar weer onderuitputting ontstaat. U zegt dat als er geen WKK bij komt, dit betekent dat er zich volgend jaar weer onderuitputting zal voordoen en dat je, als je dat budget nu aanwendt, helemaal niet op een tekort uitkomt. Onze inschatting is niet dezelfde. Wij weten dat niet. Wij hebben met u gesignaleerd dat er dit jaar sprake is van onderuitputting en voor volgende jaren niet. Dan is er een verschil van opvatting.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Je kunt niet zeggen dat er onderuitputting is. Daarover zijn wij het eens. Wij weten niet hoe het komt, maar wij weten wel al zeker dat die onderuitputting er volgend jaar niet is. Dat is natuurlijk geen redenering.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Dat is schitterende politieke retoriek, maar dat heb ik helemaal niet gezegd. Dat kunt u mij ook niet in de mond leggen. Ik geef aan dat wij niet zeker weten of er volgend jaar sprake zal zijn van onderuitputting.

De heer **Crone** (PvdA): Als wij het extra financieren uit grijs en er toch onderuitputting is, dan hebben wij het financieringstekort extra verlaagd. Dat moet u aanspreken.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Dat spreekt mij niet aan. Ik heb al eerder aangegeven dat, als dit wordt gefinancierd uit het verhogen van de REB voor grijs, het verschil tussen grijs en het verlaagde tarief voor groen groter wordt. Dan creëer je weer dat buitenlandlek.

De heer **Crone** (PvdA): Dat zit toch in de cijfers die u heeft gegeven? U heeft ons deze cijfers gisteravond gestuurd. Ik mag toch aannemen dat de in- en uitverdieneffecten daarin zijn opgenomen.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Maar u wilt het extra financieren door grijs nog meer te verhogen.

De heer **Crone** (PvdA): Dat zit in het sommetje. U heeft al gezegd dat verhoging REB grijze stroom en gas 97 mln kost.

Staatssecretaris **Van Eijck**: U wilt toch die 24 mln nog daaruit financieren?

De heer **Crone** (PvdA): Het is een onderdeel. Het is namelijk 24 plus 73, in totaal 97. Dat staat in uw eigen stukken. Het is de weergave van ons voorstel. Ik ga daarmee akkoord. Wij willen 97 mln financieren voor een verhoging van de REB op grijs. Ik neem aan dat het buitenlandlek al daarin verdisconteerd is, want anders moeten wij een nieuwe berekening vragen. Ik wil die volle 97 mln financieren, zij het dat het op halfjaarbasis genoeg is. Dan kost het maar de helft, want dit zijn jaarcijfers.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Ik begrijp wat u wilt, maar ik begrijp niet goed waarom mijn antwoord op de vraag u niet aanstaat.

De heer **Crone** (PvdA): Ik ben het met uw analyse eens, maar ik ben bereid om bijvoorbeeld voor een halfjaar de helft van 97 mln te financieren uit een heffing op grijs. Het zit al daarin, want anders had u niet moeten spreken over 97, maar bijvoorbeeld 110 of 150. Het is heel klein, want het gaat niet meer over waterkracht en biomassa. Het gaat om een buitenlandlek voor windmolens. Dat is een minimaal percentage.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Zolang wij het maar met elkaar eens zijn over datgene waarover wij het oneens zijn. U geeft aan dat u een additionele verhoging wilt van de REB voor de grijze stroom om dit te financieren. Ik koppel daaraan de analyse dat wij dan tegendraads

gaan werken, omdat wij dan opnieuw besluiten om het verschil tussen grijs en groen groter te maken. Dat vind ik onwenselijk. Ik heb een aantal argumenten aangegeven waarom dat het geval is.

De heer **Crone** (PvdA): Het gaat over peanuts.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Wat vindt u peanuts?

De heer **Crone** (PvdA): Waterkracht en biomassa zijn er al uit. Het gaat alleen nog maar om een klein lekje op wind- en zonne-energie uit het buitenland.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Kunt u dat lekje becijferen? U zegt dat het om een heel klein lekje gaat.

De heer **Crone** (PvdA): Ik neem aan dat het in die 97 mln zit, want anders had u moeten zeggen dat dit een partiële berekening is. In alle brieven die wij tot nu toe hebben gekregen, al maandenlang, gaat het over hetzelfde bedrag. Als het buitenlandlek er nu opeens bovenop wordt gezet, dan hebben wij een probleem. Ik neem echter aan dat het er gewoon in zit. Nogmaals, het kan maar heel weinig zijn.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Wij hebben er beiden behoefte aan om dat kwantitatief te duiden. Ik stel voor om dat als volgt op te lossen, want ik kan dat nu ook niet produceren. Wij zullen bekijken hoe groot het buitenlandlek is dat hierdoor zal ontstaan en hoe groot het onwenselijke effect is dat u aangeeft. Dat zullen wij ten opzichte van elkaar wegen. Anders blijven wij in herhaling vallen.

Mevrouw **Giskes** (D66): U zegt dus dat, naarmate het verschil tussen grijs en groen groter is, het buitenlandeffect groter wordt?

Staatssecretaris **Van Eijck**: Ja, dat klopt.

Mevrouw **Giskes** (D66): Daar staat tegenover dat het lek niet steeds groter wordt, als wij een aantal dingen afdichten. Daar gaat de discussie steeds over.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Nee, dat blijft precies hetzelfde. Je dekt het buitenlandlek niet af, als je het verschil tussen grijs en groen groter maakt. Via 36i wordt betaald door degene die grijs of groen afneemt. Er wordt niet gekeken door wie uiteindelijk de distributie plaatsvindt van dergelijke energie. Dat kun je niet via de achterkant dekken.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Als je de producentenkorting voor waterkracht afschaft – dat doen wij allemaal in dit overgangspakket – dan heb je het buitenlandlek gedicht. De REB-vrijstelling geldt niet voor waterkracht. Het verhogen van de REB en dus het vergroten van het verschil tussen het nieuwe tarief REB en de vrijstelling, wat ons betreft het nihiltarief, gaat niet op voor waterkracht. Bij biomassa zou dat wellicht een beetje kunnen optreden, maar ook daarvoor wordt de producentenkorting afgeschaft. Dat doen wij ook. Dat staat niet in verhouding tot elkaar. Wij hebben het nu over een overgangspakket. Dat zal misschien een halfjaar duren.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Hopelijk zo kort mogelijk!

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Wij willen de MEP fatsoenlijk behandelen. Wij steggelen nu almaar over een tijdelijk pakket ergens in het voorjaar. Daarna komt er een nieuw pakket: het oorspronkelijke Belastingplan plus MEP. Zo is de procedure. Zou het niet verstandiger zijn dat u voor die paar maanden een aantal dingen gewoon in stand laat, ook rond de WKK?

Staatssecretaris **Van Eijck**: U scherpt de argumenten aan en u geeft het relatieve karakter, ook gezien de tijdsplanning, aan. Dat zullen wij betrekken bij de analyse die wij ons daarover getroosten. Laat helder zijn dat wij de argumenten die u aandraagt tegenover onze argumenten zetten. Het is natuurlijk de bedoeling dat wij dat gewisseld hebben voordat wij er vanavond in een plenair debat op terugkomen. Die toevoeging is inderdaad verhelderend.
Ik kom bij het spaarloon en de vragen van de heer Crone over de spaarloonregeling. Hij geeft aan dat er signalen uit de markt komen, in het bijzonder van de verzekeraars, dat het in de uitvoeringstechniek buitengewoon lastig is om dat bedrag te verlagen naar een ander bedrag dan nu is vastgesteld en dat men dan liever zou kiezen voor afschaffing. Ik geloof daar helemaal niets van. De verzekeraars passen dat bedrag elk jaar aan; er vinden indexaties plaats. Als het wordt afgeschaft, zullen die contracten ook moeten worden teruggedraaid. Als zij nu zeggen dat zij het heel vervelend vinden dat zo'n groot deel van de spaarloonregeling overeind blijft onder de nieuwe regeling, dan neem ik de mededeling dat het tot uitvoeringstechnische problemen leidt niet serieus.

De heer **Crone** (PvdA): Misschien kunnen wij de proef op de som nemen. Als de VVD een voorstel indient om het plafond te verhogen – zij hebben toch geld zat over voor het spaarloon – dan vragen wij of zij dat goed vinden. Als zij ''ja'' zeggen, dan kunnen zij het contract kennelijk wel omhoog aanpassen, maar niet omlaag.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Is dit nou een voorhangprocedure? Ik ben in ieder geval klip en klaar over de beoordeling door de verzekeraars. De heer Vendrik heeft gevraagd naar de inkomenseffecten en het koopkrachtbeleid. Dat is zeer terecht. De cijfers in de brief die ik u heb gestuurd, laten een beeld zien waarvan wij met elkaar constateren dat het onwenselijk is; dat willen wij niet. Wij willen proberen zo dicht mogelijk uit te komen bij het Strategisch akkoord. Ik kan mij voorstellen dat u dat ook niet wilt, maar dat wil ik wel. Daar sta ik voor en dat zal ik met hand en tand verdedigen. Het resterende koopkrachtbeeld zal moeten worden aangepast. De minister heeft tijdens de eerdere plenaire bespreking voorgesteld om met maatregelen te komen die leiden tot aanpassingen in de lijn van het Strategisch akkoord. Ik kan u zeggen in welke lijn daarover nu is gerekend. Die lijn is het verhogen van de tweede tariefschijf en het in mindere mate inzetten van de arbeidskorting dan de 340 mln. Je kunt er met percentages in schuiven. Het streven is erop gericht om zo dicht mogelijk in de buurt te komen van hetgeen wij eerder in het Strategisch akkoord hebben vastgesteld. Dat zal ik u ook proberen voor te toveren. Dat lukt natuurlijk nooit voor de volle honderd procent. U wilt uiteraard die gegevens hebben voor de aanvang van het plenaire debat. Ik heb

gevraagd om dat door te rekenen voor zeven uur vanavond, opdat het dan voor u hier aanwezig is. Als het niet op tijd is, belt u mij dan; dan fax ik het u persoonlijk toe.
Er is gevraagd of een voorhangprocedure niet logisch is. Nee, dat is nu net niet logisch. Alleen de datum moet nog worden vastgesteld. De kwestie van de tarieven en alles eromheen hoeft niet via een voorhangprocedure te lopen, maar vermoedelijk was dat bekend.
Ik kom bij de vragen van de heer Hofstra over de uitvoeringspolitiek en over de deblokkering van de spaartegoeden. Laat ik even helder aangeven wat het beleid was, wat erin is gewijzigd en wat dat betekent voor het beleid. Het beleid was dat de spaarloonregeling volledig werd opgeheven en dat er een levensloopfaciliteit voor in de plaats kwam. Toen heb ik aangegeven dat het voor de hand ligt dat je niet tegen een burger zegt: wij heffen de fiscale faciliteit van het sparen op, maar wij houden nog wel het geld vier jaar vast. Er is meegedeeld dat het geld volledig wordt gedeblokkeerd op het spaarjaar 2002 na. Wat in dat jaar is gespaard, moet nog even worden vastgehouden; anders zit je met een probleem. Gewijzigd is dat de winstdelingsregeling en de premiespaarregeling komen te vervallen en dat van de spaarloonregeling afgerond 60% overeind blijft. Dan moet je opnieuw realistisch zijn. Ik vind dat wij tegen elkaar moeten zeggen: de spaartegoeden die voor de voorliggende jaren, dus niet voor het laatste jaar, bij de winstdelingsregeling en de premiespaarregeling zijn opgehoest, moeten in één keer gedeblokkeerd mogen worden. Dat geldt evenwel alleen daarvoor.
Dan houden wij de ''echte'' spaarloonregeling over, die een ander bedrag meekrijgt voor volgend jaar: je mag minder sparen. Wij moeten dan kijken naar de achterliggende filosofie: waarom mag je minder sparen? Dat is mede omdat wij van plan zijn met een levensloopfaciliteit te komen naar aanleiding van het SER-advies, naar aanleiding van uitgebreide debatten, naar aanleiding van het daarin kennen van de Kamer, de sociale partners en wie dan ook meer, waarin iedereen zich kan vinden. Het zou dan ook heel raar zijn om dat bedrag nu in één keer te deblokkeren. Dat moeten wij niet willen. Er zijn twee redenen voor. Ten eerste wordt alleen het bedrag aangepast tot 60%. Ten tweede moeten wij die regeling een vliegende start meegeven. Dat zal met name de CDA-fractie aanspreken. Als je een levensloopregeling entameert, moet je ook proberen om er alvast een buffer te creëren in de vorm van die geblokkeerde spaartegoeden, zodat men dat straks op een goede manier kan inzetten voor de levensloopbenadering.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): De fractie van het CDA wil graag een vliegende start voor de levensloopregeling op 1 januari 2004, maar wij willen dat graag op een rechtvaardige wijze doen. De redenering van de staatssecretaris volgend, zou je het spaarloon kunnen terugbrengen tot 10% van het huidige bedrag en de hele zaak geblokkeerd laten, alleen maar vanwege de vliegende start op 1 januari 2004. Dat vinden wij niet juist. Tijdens de algemene financiële beschouwingen heb ik al naar voren gebracht dat het CDA wil dat, als dat gedeelte wordt afgeschaft – tot heden toe blijkt dat dit gebeurt, tenzij er vanavond wat anders uitkomt – de regeling gedeeltelijk wordt verruimd, zodat er belastingvrij kan worden gedeblokkeerd. De staatssecretaris zegt dat dit niet kan. Wij vinden dat het wel kan en zullen eventueel een amendement in die richting voorstellen.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Ik nodig u van harte daartoe uit. Ik geef u alleen de vriendschappelijke overweging mee om toch even te kijken naar de berichtgeving van de verzekeraars. In die richting meldt u in verband met de spaarloonregeling: wij vinden het verantwoord om 40% van de geblokkeerde tegoeden over de voorgaande jaren te deblokkeren, terwijl het tegoed over het afgelopen jaar blijft bestaan. Of men daar administratief blij mee is, lijkt mij zeer de vraag. Ik denk dat zij dan zeker aan u vragen om de regeling te schrappen dan wel volledig intact te laten. Maar goed, dat laat ik verder aan u. Voor mij is glashelder dat het niet een kwestie van afschaffen of instandhouden is. Het bedrag is gewijzigd. Dat had overigens ook kunnen plaatsvinden door een indexatie of om andere redenen. Natuurlijk zou een indexatie niet hebben bijgedragen tot het met 40% neerwaarts bijstellen tot 60%. Het lijkt mij evenwel glashelder dat het niet de bedoeling is de regeling af te schaffen, maar die te versoberen in het kader van de nieuwe levensloopfaciliteit.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Ik vind dat de staatssecretaris zeer selectief luistert naar de verzekeraars. Tien minuten geleden vond hij het onzin wat zij zeiden, maar nu komt het in zijn kraam te pas en zegt hij: je moet wel goed luisteren. Wij zullen een regeling uitwerken waarvan de verzekeraars en de banken weinig last hebben. Wij zullen niet met bepaalde percentages werken. Ik heb vanmorgen vroeg nog aan de verzekeraars gevraagd of zij liever zouden zien dat de regeling geheel werd afgeschaft. Toen vonden zij dat eigenlijk ook niet goed. Wij weten niet wat zij wel willen.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Ik luister niet selectief naar de verzekeraars. Ik heb niet weergegeven wat mijn standpunt is, als de verzekeraars aangeven dat zij hiermee moeite hebben. Dat was uw argument en niet het mijne.

Mevrouw **Giskes** (D66): De premiespaar- en winstdelingsregelingen houden op. Ik kan mij voorstellen dat deelnemers aan die regelingen hun tegoeden ook willen kunnen omzetten in een of andere levensloopregeling. Krijgen zij een mogelijkheid om hun tegoed te parkeren c.q. blijft het fiscaal aantrekkelijk om diezelfde pot geld te zijner tijd daarvoor in te zetten?

Staatssecretaris **Van Eijck**: De deblokkering is voor hen fiscaal buitengewoon aantrekkelijk. Zij kunnen straks vrijelijk over hun geld beschikken zonder dat zij daarover fiscaal hoeven af te rekenen. Wij hoeven voor hen geen faciliteit in het leven te roepen, want de faciliteit die een deblokkering heeft tegengehouden heffen wij nu juist op. Als zij het daarentegen plezierig zouden vinden om in de nieuwe regeling van volgend jaar te stappen, dan staat het hen vrij om hun tegoed te reserveren en af te wachten of zij dat geld daarvoor willen inzetten. Dat is afhankelijk van de verschijningsvorm van de levensloopfaciliteit. Wij hoeven geen faciliteit in het leven te roepen om die mensen te beschermen voor de deblokkering, want zij

zitten waarschijnlijk te wachten op die deblokkering.

Mevrouw **Giskes** (D66): Gesteld dat er een nieuwe levensloopregeling komt waarbij je bijvoorbeeld een percentage van je inkomen opzij mag zetten voor levensloopdoeleinden. Je hebt een pot uit de premiespaarregeling staan, maar die voldoet misschien niet aan de criteria en is dan niet inzetbaar voor dit doel.

Staatssecretaris **Van Eijck**: U heeft gelijk dat bij het creëren van een nieuwe levensloopregeling goed moet worden bekeken hoe de opbouw van de spaarloonregeling en de overhevelingsmogelijkheid in de nieuwe levensloopregeling zich verhouden tot gelden die op een andere manier ter beschikking worden gesteld. Dat moet men meenemen, de zorgvuldigheid in acht nemend, met in het achterhoofd dat er geld bij zit dat indertijd is gedeblokkeerd. Het is zeer verantwoord om er op die manier op in te steken.
Mevrouw Giskes heeft gevraagd of de 500 mln moet worden ingezet voor het spaarloon en, zo ja, hoe. Zij sprak over signalen uit de markt dat men bij de sociale partners nog bewegingsruimte ziet om een deel van de conditionele lastenverlichting in te zetten. Ik zal er heel helder over zijn. In het najaarsoverleg met de sociale partners – daarover is er zowel schriftelijk als mondeling een briefing geweest door de minister-president en de ministers Hoogervorst en De Geus – is aangegeven op welke wijze op dit moment een inschatting wordt gemaakt van de mogelijkheden van een pakketbenadering, breed of smal. In elk geval leeft bij ons het gevoel dat wij uiteindelijk tot een akkoord zullen komen. Het is niet duidelijk wat de exacte inhoud van dat akkoord wordt, omdat er twee varianten zijn geschetst. Wij weten ook niet hoe dat krachtenveld zich zal ontwikkelen. Dat laat echter onverlet dat de 500 mln die wij nadrukkelijk hebben gereserveerd voor de conditionele lastenverlichting in beide gevallen door de sociale partners is verlangd in het kader van de totale pakketbenadering. Dat ziet op het Witteveenkader, op de Melkertbanen, op de regelingen rond het pensioen, op de loonkostenmatiging en dergelijke.

Mevrouw **Giskes** (D66): Gesteld dat de Kamer in haar enthousiasme bijvoorbeeld op een voorstel van de VVD zou beslissen dat een deel van die 500 mln moet worden ingezet om de spaarloonregeling volledig intact te laten, kunnen wij dat dan doen gegeven het stadium waarin de onderhandelingen verkeren? Wij kunnen natuurlijk alles doen, maar hoe verhoudt dat zich tot die onderhandelingen?

Staatssecretaris **Van Eijck**: Dat betekent dat die 500 mln niet meer kan worden ingezet voor de conditionele lastenverlichting, op welke wijze die ook wordt vormgegeven. Dat frustreert de onderhandelingsruimte die wij nu hebben gecreëerd met de sociale partners.

De heer **Crone** (PvdA): Het is dus een feitelijke constatering dat, als de VVD dat geld voor iets anders inzet, er geen onderhandelingsruimte meer is. Dat vind ik altijd erger dan een politieke constatering, omdat je er dan nog over kunt praten. Maar als het weg is, is het weg.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Als die 500 mln aan conditionele lastenverlichting is afgesproken in een package deal met de sociale partners, is het ons dierbaar dat bedrag daarvoor aan te wenden. Als de Kamer komt met dekkingsvoorstellen waartoe die 500 mln wordt aangesproken, zullen wij dat op dat moment uiteraard beoordelen. De vraag is nu wat het betekent voor het overleg met de sociale partners. Voor het overleg was de vraag of de sociale partners bereid of van plan waren om een deel van de conditionele lastenverlichting in te zetten voor het spaarloon. Op weg naar het najaarsoverleg is ons niet gebleken dat men daartoe behoefte voelde.

Mevrouw **Giskes** (D66): Maar de VVD weet nog beter dan iedereen wat goed is voor de mensen, begrijp ik.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Daarmee vraagt u een politiek oordeel van mij, maar dat geef ik niet.

De heer **Hofstra** (VVD): Ik heb de neiging om altijd duidelijk te spreken in dit huis. Dat heb ik vanmiddag ook gedaan. Vanavond zien wij allemaal verder.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Ik heb nog een vraag naar aanleiding van de kwestie van het koninklijk besluit en de voorhangprocedure. Ik probeer mij intensief te verdiepen in de vraag hoe de wetstechniek van deze nota van wijziging uitpakt. Volgens mij is het logisch dat het tijdelijke pakket sowieso ingaat per 1 januari a.s. Gezien de procedure van het wetsvoorstel MEP, is dat gewoon niet klaar op 1 januari. Het lijkt mij logisch dat de grondregel van het wetsvoorstel zal zijn dat het tijdelijke pakket in werking treedt – geen KB of AMvB; dat zou de regel moeten zijn – en dat voor het structurele pakket, dat pas in werking treedt als het wetsvoorstel MEP is aangenomen, een AMvB nodig is. Ik krijg die toelichting nog niet helemaal op dit spoor. Hoe zit het? Of is er voor beide varianten, zowel de tijdelijke regeling als de structurele regeling, een AMvB nodig?

Staatssecretaris **Van Eijck**: Er is een koninklijk besluit nodig voor 36i, omdat dat via Brussel loopt. Dat heeft geleid tot het antwoord dat ik heb aangegeven. Uw specifieke vraag was of wij daarin niet een voorhangprocedure moesten aanbrengen. Het antwoord daarop is ontkennend. U geeft aan dat de fiscale variant per definitie ingaat en met terugwerkende kracht wordt ontkracht bij de invoering van de MEP. Zo werkt het uit, maar ik neem aan dat duidelijk is voor welke procedure exact is gekozen: in stand houden wat nu in het belastingplan staat, tussendoor de tijdelijke variant aannemen en in de toekomst met terugwerkende kracht die tijdelijke variant uitruilen voor hetgeen nu al in het belastingplan staat. Daarvoor is een wetstechniek gevolgd waarvan mij is verzekerd dat die optimaal is.

De **voorzitter**: Dat is een heel goed antwoord. U kunt het later nog eens nalezen.

Mevrouw **Giskes** (D66): Er wordt nu gezegd ''met terugwerkende kracht''. Is dat steeds de bedoeling geweest? Dat hoeft niet zo te zijn.

Staatssecretaris **Van Eijck**: Het is niet met terugwerkende kracht. De regeling is van kracht tot het moment waarop de MEP wordt

ingevoerd. Als daardoor verwarring is ontstaan, is dat fout gezegd.

De heer **Hofstra** (VVD): Ik begrijp dat de tweede schijf zal worden verhoogd en dat de arbeidskorting zal worden verlaagd. Blijft de schijflengte wel intact of treedt daarin ook een wijziging op?

Staatssecretaris **Van Eijck**: Er vindt geen schijfkorting of iets dergelijks plaats. De schijflengte blijft hetzelfde.

De **voorzitter**: Ik dank de staatssecretaris en zijn staf. Wij hebben nu zoveel technische zaken afgerond dat ik hoop dat dit onderwerp vanavond op hoofdlijnen kan worden afgerond.

Sluiting 15.35 uur.